
Toekomstvisie

januari 2007

Voorwoord

Deze toekomstvisie is gemaakt op verzoek van de gemeente Gaasterlân-Sleat, met als insteek:

"hoe zien de inwoners van Sondel hun dorp tussen nu en 10/15 jaar".

De destijds door Dorpsbelang in het leven geroepen dorpshuiscommissie heeft in samenwerking met Dorpsbelang een enquête ontwikkeld voor alle inwoners van Sondel van 12 jaar en ouder.

De enquête bestond uit een gedeelte voor de jeugd van 12 tot 18 jaar en een gedeelte voor de volwassen inwoners van Sondel.

De uitkomst van deze enquête was nogal verrassend!

Begin 2006 zijn er informatie-avonden geweest voor zowel de jeugd als de volwassen inwoners van Sondel, om de uitkomsten van de enquête te bespreken en nieuwe ideeën uit te wisselen.

Dorpsbelang heeft naar aanleiding van de uitslag van deze enquête een zo goed mogelijk plan opgesteld om de leefbaarheid in Sondel de komende jaren zo optimaal mogelijk te houden.

Het dorp Sondel

Het dorp Sondel kan gezien worden als de toegangspoort vanuit het zuidwesten tot de gemeente Gaasterlân-Sleat.

Het dorp heeft een agrarisch karakter, dat gekenmerkt wordt door de aanwezigheid van enkele grote agrarische bedrijven.

Daarnaast staan in het dorp vele panden die het landelijke aanzicht van het dorp bepalen en heeft Sondel veel natuurlijk schoon.

Het is er goed wonen op die hoge Gaest.

De spits van het kleine kerkje prijkt op afstand en is boven de boomtoppen nog net zichtbaar.

De Sondeler Leien en het natuurgebied rondom trekt door haar natuurlijke schoonheid en diversiteit aan vogels ook vele bezoekers van buiten de gemeente.

De Bremer Wildernis is onomstotelijk verbonden met de Sondelers; velen beschouwen het als hun achtertuin.

Dit bos is een prachtig stuk natuur en heeft een hoog recreatief gehalte; het wordt door velen uit de regio bezocht.

Verslag van de enquête voor de toekomstvisie in grote lijnen

Duidelijk was dat er behoefte was aan een enquête; 70% van de uitgedeelde enquêtes zijn teruggekomen.

Wonen in Sondel:

Men vindt Sondel een woon- en gemeenschapvriendelijk dorp, hoewel een enkeling schijnbaar een slechte ervaring heeft gehad bij het integreren in Sondel. De omgeving wordt hoog gewaardeerd, het dorp is klein en doet knus aan. Het agrarisch karakter van het dorp wordt als zeer waardevol ervaren en men wil dit graag behouden.

Soms gaat alles in het dorp een beetje te gemakkelijk en willen de mensen er niet te veel moeite voor doen iets voor elkaar te krijgen: we zien wel, het gaat wel".

Dat men daarentegen ook wel wil ontwikkelen en een bruisend dorp zijn. blijkt wel; uit de suggesties die worden gedaan.

Voorzieningen in Sondel:

Enkele voorzieningen in ons dorp springen er uit;

- Het basisonderwijs is goed
- Over de gemeentereiniging is men zeer tevreden
- De uitgifte van de dorpskrant wordt zeer op prijs gesteld
- Het kerkelijk leven geeft voldoening
- Het openbaar vervoer voorziet in de behoefte

Er zijn ook wat zwakkere punten naar voren gekomen;

- Er zijn geen winkels
- Er is geen horecagelegenheid
- Het lokaal voldoet niet meer aan de eisen van de tijd en is te klein
- Er is geen dorpshuis/multifunctioneel centrum
- De "snelweg" door Sondel

Dat er weinig voorzieningen in Sondel zijn, wordt door veel mensen als een gemis ervaren.

Ook het op straat rondhangen van de jeugd (vooral 's avonds) vindt men onprettig. Er zijn Sondelers die het contact met andere Sondelers moeizaam vinden (dit betreft vaak Sondelers van buitenuit).

Verbeterpunten:

Suggesties om eerdergenoemde zaken te verbeteren zijn:

- Dorpshuis/multifunctioneel centrum realiseren
- Contacten onderling optimaliseren
- Verkeersremmende maatregelen
- Geen handel langs de kant van de weg
- Elkaar meer vrijlaten
- Vandalisme strenger aanpakken

Wat meer groen rond het speelveldje zou niet misstaan.

Nog meer punten die naar voren kwamen zijn:

- Iedereen zijn eigen troep opruimen

Groenvoorziening in Sondel

Over het algemeen is men tevreden over de groenvoorzieningen in Sondel. Een enkeling ergert zich aan de rozenbottels in het najaar en men zou wel wat meer bloeiende struiken willen.

Ook zou wat meer groen rond het speelveldje niet misstaan.

Huizenbouw/nieuwbouw in Sondel

Uit de enquête kwam duidelijk naar voren dat er behoefte is aan nieuwbouw. Over het aantal en wat voor soort woningen er zouden moeten komen, waren de meningen verdeeld.

Argumenten voor nieuwbouw waren "nieuwe mensen brengen nieuwe ideeën" en "er moeten meer betaalbare woningen komen voor "eigen jeugd".

Woningbouw is ook positief voor het voortbestaan van school en kerk.

Nieuwbouw ja, maar waar moet het komen i.v.m. het landelijk karakter van het dorp en liever niet te veel "witte schimmel" in Sondel.

De geënuquêteerden gaven aan dat de meest geschikte locatie bij het speelterrein zou zijn, in het verlengde hiervan.

Als 2e gaf men aan huizenbouw rond de kerk te willen.

Als 3e gaf men de locatie op de terp achter de school aan.

Als minst geschikt gaf men de Delbuursterweg en de kruising bij het Kruispad naar de Beuckenswijkstraat. (zie bijlage)

Toeristische voorzieningen in Sondel:

Een gedeelte van de Sondeler bevolking vindt dat er meer gedaan moet worden om kleinschalig toerisme te bevorderen.

De meeste Sondelers zijn echter tevreden over de toeristische mogelijkheden. Sinds er een begin is gemaakt met de realisatie van recreatiewoningen op voormalig kamp Sondel, zijn er meer mogelijkheden voor de toerist om in Sondel te verblijven.

Daarnaast heeft de camping die gelegen is op hetzelfde terrein ook nog een aantal plaatsen voor de echte kampeerder.

Verder zijn er nog een aantal accommodaties die gesitueerd zijn bij particulieren, zoals een vakantiehuisje en een bed- en brochjevoorziening.

Voor de toerist zou een eet- of drinkgelegenheid geen overbodige luxe zijn.

Nog meer punten ter verbetering van het wooncomfort:

- De straatverlichting kan beter, vooral aan het begin van de Jac. Boomsmastraat ter hoogte van de verkeersdrempel.
 - De gladheidsbestrijding in Sondel kan beter, maar waar moet de prioriteit liggen als het plotseling glad wordt?
 - De parkeergelegenheid is nog toereikend, maar hoe parkeren we straks onze auto bij het dorpshuis/multifunctioneel centrum?
 - Fietsen en wandelen kunnen wij rond Sondel naar hartelust, maar helaas zijn de daarvoor bedoelde paden niet altijd even goed onderhouden. Voor mensen met "rollend materieel" is dit een extra handicap.
 - Werkgelegenheid is belangrijk, helaas is er niet veel in Sondel en initiatieven hiertoe zijn welkom.
Het gaat er niet zo zeer om wat voor bedrijven er komen; het kan variëren van winkel tot zorgboerderij.
Alle werkgelegenheid is welkom.
Het houdt de jeugd verbonden met het dorp.
Een nieuw bedrijventerrein wordt daarentegen door de grootste helft van de geënuqueterden niet wenselijk geacht.
 - Het speelterrein vindt men te klein en te ver van het dorpscentrum, en er zouden prullebakken moeten komen.
Verder wordt het veld te weinig benut en slecht onderhouden.
De speeltoestellen zouden voor de allerkleinsten niet geschikt zijn.
Aangegeven werd dat er wel een skatebaan zou mogen komen en/of een tafeltennistafel.
-

-
- Vooral de kinderopvang schiet te kort en het jongerenwerk moet meer geactiveerd worden.
Hierbij kwam duidelijk naar voren dat er actie moet worden ondernomen om de saamhorigheid onder de jeugd te verbeteren.
 - Er moet meer gelegenheid komen voor het ondernemen van activiteiten zoals b.v. een biljartclub, klaverjasavonden, bingo, toneelvoorstellingen e.d.

Hier is dus duidelijk weer de noodzaak aanwezig voor het bouwen van een dorpshuis/multifunctioneel centrum. (zie bijlage).

- De informatieverstrekking m.b.t. de ontwikkelingen in ons dorp kan beter en hoewel de geënquêteerden op de hoogte zijn van www.sondel.nl en www.riedo.nl kan hier veel meer gebruik van worden gemaakt.
- Het grofvuil zou weer huis aan huis opgehaald moeten worden en een enkeling vindt in de zomer de container voor het groenafval te klein.
- Het vrijwilligerswerk zou door meer verschillende mensen gedaan kunnen worden en er zou veel meer vrijwillig gedaan kunnen worden.
- Er zouden meer voorzieningen moeten komen om te sporten, vooral de peuterspeelplaats moet een betere plek krijgen.
- Het bestuur van Dorpsbelang wordt kritisch bekeken en hoewel de meeste mensen tevreden zijn kan het altijd beter volgens sommigen.
- Het zou leuk zijn als de diverse historische paden die in Sondel verloren zijn gegaan als wandelpad, weer in ere hersteld zouden worden, denk b.v. aan de "Monkelbaansreed".

Al met al heel wat punten die door de geënquêteerden genoemd zijn en die voor verbetering in aanmerking komen.

Wat zeer belangrijk gevonden wordt:

De verkeerssituatie in Sondel wordt vaak als zeer gevaarlijk ervaren, vooral rondom de school en in de dorpskern.

Hoewel er verkeersdrempels liggen wordt de doorgaande weg graag als "racebaan" gebruikt.

Ideeën om verkeersremmende maatregelen te nemen zijn er genoeg.

- 30 kilometer zone
- bloembakken aan de kant van de weg
- strepen en kleurvakken
- wegversmallingen
- meer controle
- een flitspaal in Sondel

Vooraf duidelijk is dat de meeste Sondelers geen snelheid in willen leveren.

Hier moet de komende jaren dus serieus aandacht aan worden besteed.

Enkele punten die hierbij ter overweging mee moeten worden genomen zijn:

- Het dorp moet goed bereikbaar blijven voor het openbaar vervoer, hiervan maken immers veel Sondelers gebruik, voornamelijk de nog schoolgaande jeugd.
- Sondel is een doorgaande weg voor dorpen naar het verderop gelegen Balk en Lemmer; het is de belangrijkste aanrijroute voor het transportbedrijf Runia, dat gevestigd is in het buurdorp Nijemirdum.
- Vooral de veiligheid van onze basisschool-jeugd is een belangrijke factor om verkeersremmende maatregelen te nemen.

Dorpsbelang heeft een aantal tekeningen tot haar beschikking die een eventuele oplossing schetsen voor het verkeersprobleem in Sondel. (bijlage)

Wat willen we nu verder tot 2015?

- Het dorp klein, gezellig en leefbaar houden.
Rust, ruimte en natuur veilig stellen.
- Het dorp aantrekkelijk houden voor zowel de jeugd als de oudere Sondeler:
Activiteiten door en voor veiligheid.
Opzetten dorpshuis/multifunctioneel centrum.
Geborgenheid en saamhorigheid proberen te behouden.
- De sociale aantrekkelijkheid optimaliseren.
Bus/vervoer behouden.
Verenigingsleven stimuleren.
Bewoners bij diverse zaken betrekken.
- Woningbouw stimuleren.
Betaalbaarheid voor iedereen.
- De aanwezige ondernemers behouden.
Binnen de lijnen de ruimte geven voor werkgelegenheid.
- Agrarische bedrijven behouden.
Deze zijn van landschappelijke waarde en bepalen mede de uitstraling van het dorp Sondel.

Bijlage I

Dorpshuis/multifunctioneel centrum in Sondel:

In 2003 heeft het bestuur van dorpsbelang Sondel een commissie samengesteld welke zich bezighoudt met onderzoek naar haalbaarheid van een dorpshuis/multifunctioneel centrum in Sondel.

Al jaren bestaat de wens bij de Sondelers om een dorpshuis c.q. multifunctioneel centrum te realiseren.

Diverse enquêtes, vergaderingen en overleg met de gemeente Gaasterlân-Sleat zijn hier aan voorafgegaan.

Dit heeft concreet geresulteerd in grondaankoop t.b.v. het dorpshuis en de gemeente heeft geld gereserveerd om in de toekomst dit dorpshuis te realiseren. De locatie van het dorpshuis/multifunctioneel centrum is op dit moment nog niet geheel duidelijk.

In ieder geval is er op een geschikte locatie grond aangekocht, maar dit sluit niet uit dat er op een andere locatie gebouwd kan worden.

Inmiddels is gebleken, ook na de enquête m.b.t. de toekomstvisie dat Sondel in de nabije toekomst niet zonder dorpshuis/multifunctioneel centrum kan.

Inwoners kunnen op dit moment hun activiteiten niet in Sondel ontplooiën en zijn aangewezen op de accommodaties in de omliggende dorpen.

Beweegredenen:

- Leefbaarheid voor het dorp moet behouden blijven
- Er is geen gemeenschappelijke ruimte voor de inwoners van Sondel aanwezig
- Er is geen goede accommodatie voor de opvang van peuters
- De jeugd heeft geen onderkomen
- Diverse verenigingen moeten buiten het dorp hun activiteiten organiseren
- De school heeft een verouderd gebouw en kan in de toekomst niet meer aan de eisen van het onderwijs voldoen (qua ruimten)

Voorzieningen die ondergebracht kunnen worden in het dorpshuis/multifunctioneel centrum:

- Grote zaal met podium voor diverse voorstellingen
 - Toneelvoorstellingen en andere culturele activiteiten
 - Vergaderruimte voor de diverse besturen
 - Vaste locatie voor de peuterspeelzaal
 - Jeugdhonk
 - Verenigingsbijeenkomsten
 - Familiebijeenkomsten zoals bruiloften, partijen of familiedagen
 - Buitenschoolse kinderopvang
 - Ouderensoos
 - Internet café
 - Bibliotheekvoorziening
 - Schoollactiviteiten
 - Ontwikkeling nieuwe verenigingen
 - Gezellig samenzijn voor de dorpsgenoten
 - Stembureau
-

Op dit moment wordt de definitieve samenwerking met school afgewacht, vooral het leerlingenaantal (de prognose) zal van doorslaggevende betekenis zijn. Indien deze samenwerking geen vervolg kan krijgen, zal de commissie zich verder gaan richten op de realisatie van een dorpshuis.

Het haalbaarheidsonderzoek zal vermoedelijk begin 2007 zijn afgerond. De verwachting is dat in 2007/2008 gestart kan worden met de bouw van een dorpshuis/multifunctioneel centrum.

De huidige school aan de Jacobus Boomsmastraat

Bijlage 2

Het uitbreidingsplan

Volgens de in 2005 gehouden enquête voor het opstellen van de toekomstvisie, is gebleken dat in de komende jaren behoefte is aan nieuwbouwwoningen in Sondel. Maar liefst 80% van de geënquêteerden wil voorkomen dat Sondel in de toekomst vergrijst en wil daarom ook een uitbreidingsplan.

De meest logische locatie is volgens de geënquêteerden zuidelijk van de Sondelerdijk achter de Jac. Boomsmastraat.

Op deze manier wordt het al gerealiseerde uitbreidingsplan van het Swaaiyat in de zuidwestelijke richting doorgetrokken zodat het dorpsgezicht gezien vanaf de Sondelerdijk weer in evenwicht komt met de al bestaande nieuwbouw, gelegen aan het Swaaiyat.

Het nog te realiseren dorps huis/multifunctioneel centrum in samenwerking met de basisschool en de peuterspeelplaats/opvang is hierin meegenomen, ook dit kan prima in het uitbreidingsplan ingepast worden.

Tweede geschikte locatie om te bouwen is volgens de enquête rond de kerk.

Argumenten voor het uitbreidingsplan:

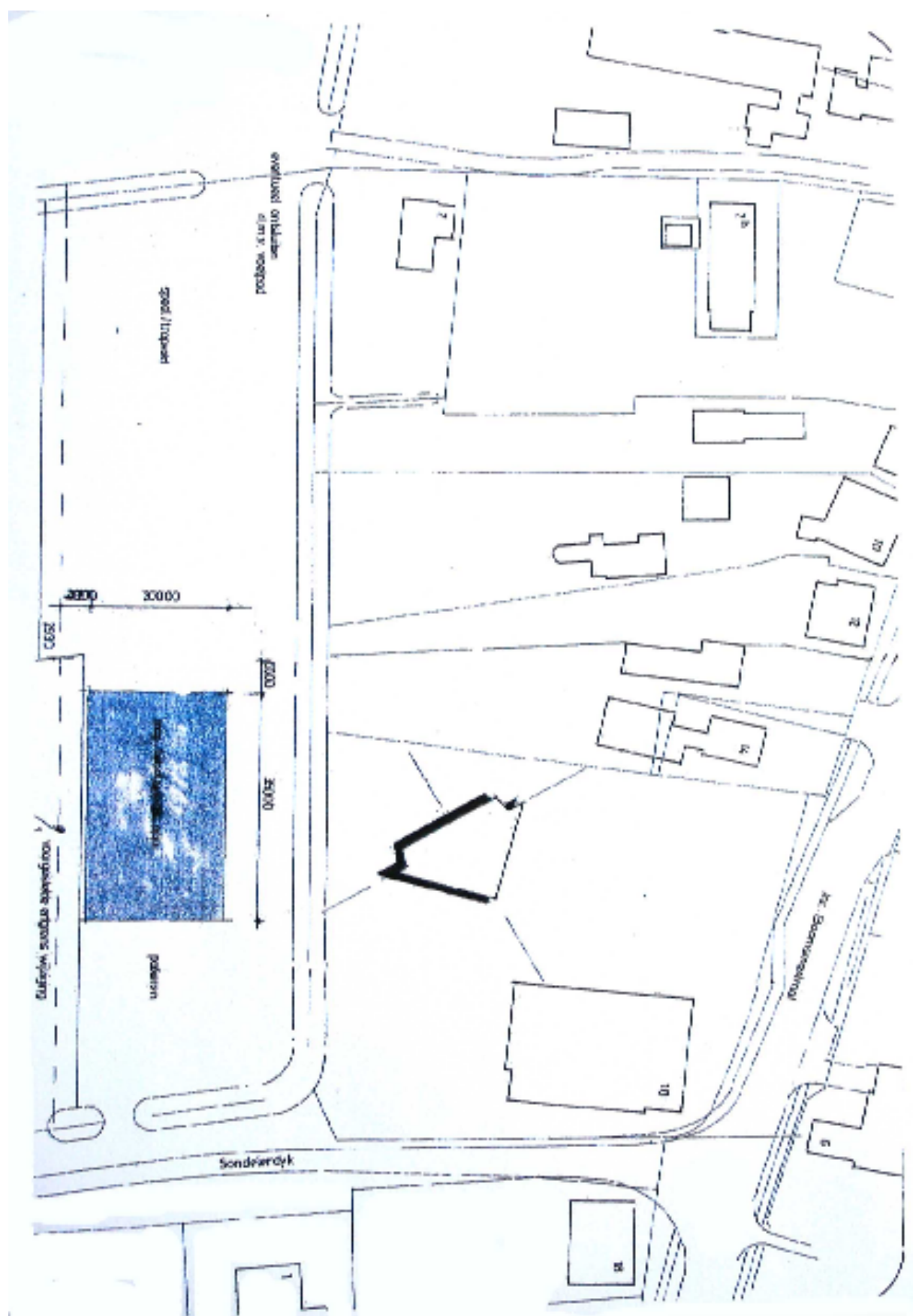
- Nieuwe inwoners brengen nieuwe ideeën
- De leefbaarheid wordt in stand gehouden
- Ruimte voor de eigen jeugd
- Vergrijzing tegengaan
- Goed voor school en kerk
- Bevordering van de doorstroming
- Ruimte rust en natuur
- Plezierige woonomgeving

Type woningbouw

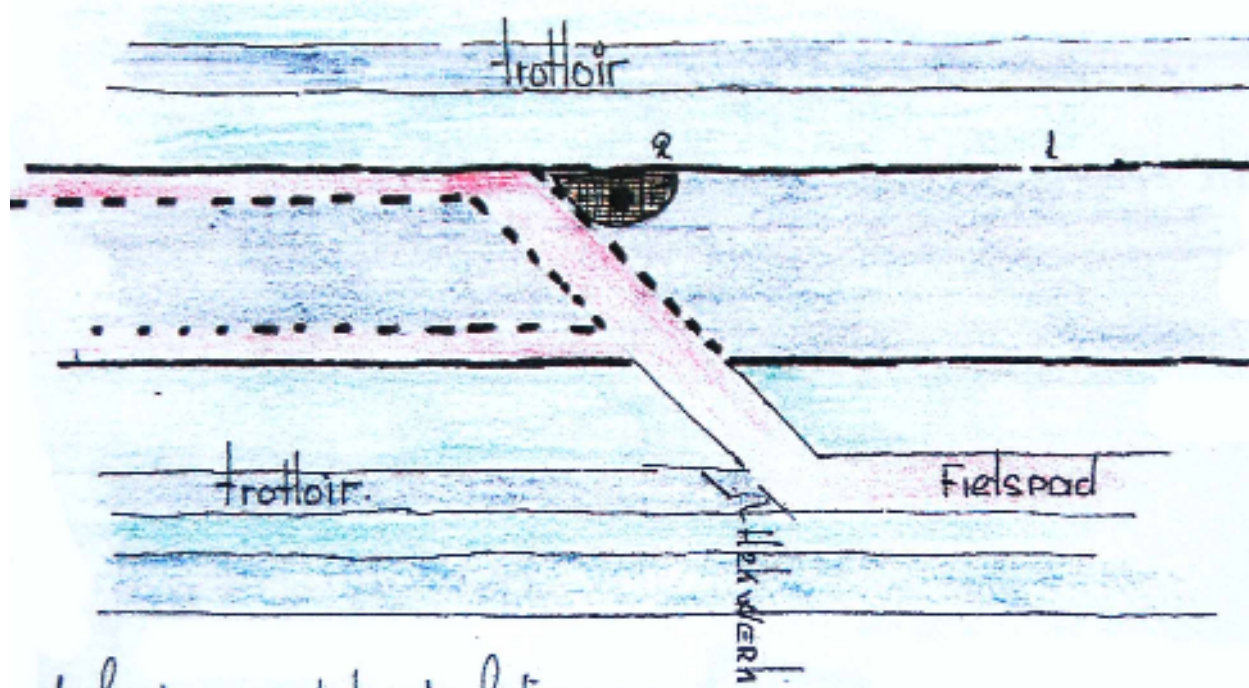
- Huurwoningen
- 2 onder 1 kapwoningen
- Vrijstaande woningen
- Levensloop bestendige woningen

Het is belangrijk dat het plan niet in één keer wordt volgebouwd, maar een langzame groei van ongeveer 2 woningen per jaar.

De woningen moeten betaalbaar zijn voor de gewone man, dus het uitbreidingsplan moet worden afgestemd op de bevolkingssamenstelling en aan de woningbehoefte van de inwoners van Sondel.

Jac Boomemastraat 37
Jelle Eppinga

1 bord overstekende fietsen
2 SONDEL

School

